

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: 5t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj. — Hirdetések felvételének helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyilattéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Lapunk n. t. olvasóihoz.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“ mint rendes napilap jelenik meg július 1-től. Előfizetési feltételek mindennapos postai szétküldéssel: félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

A néma csend nem mindig megnyugvás.

□ Páris nyugodt, a béke helyreállított, ezt jelenthet Mac-Mahon Thiersnek, Thiers a nemzetgyűlésnek és az országnak.

De vajon a megnyugvás rendje lesz-e az, mely szuronyokkal és ezernyi bombákkal, a hullák tömegeire, a deportáltak ezreire alapított Páris romjainak közepette? vajon a béke olajja lesz-e az, melyért francia vérpatakokat kelle átgázolni, s tömérdek francia vagyont megsemmisíteni?!

Fájdalom, mindebben kétkednünk lehet, sőt kell. A páratlan vandalizmus leveretéseit hangos örömnnyilvánítással üdvözlék Páris békés, 10 hét óta a legvadabb szenvedélyek bandái által kimondhatatlanul terrorizált polgárai; örülni fog az egész ország a birre, hogy végre valahára a törvényes kormány parancsol az ország szívében.

Hanem az örömnnek is van határa, kivált, ha naponta kell szemlélni a rendcsinálás retentő emlékeit, a küzdők iszonyu rombolásait.

Egyelőre a francia nép, s különösen a párisiak csak utálattal szölandanak a commune fenevadjairól, kik gyalázatos munkájokban semmitől se rettentek vissza; kik századok művét rombolták le kétségbeesett dühökben, s az országnak Párisban néhány milliárd kárt okoztak. Egy ideig annál népszerűbb lesz a kormány, minél nagyobb szigorral bánand el az alávalók elámtatásával, vezetőivel, sőt a félrevezetett, elvadított tömeggel is.

Hanem, ha a düh kifújta lesz magát, beálland a gondolkodás ideje is. S ekkor, a romokon ülő, kesergő polgárok, — kikre most egy újabb dictatura elviselésének szabadsághiánya várakozik — elemezni fogják a borzasztó okokat, s ekkor úgy találandják, hogy intra muros peccatur et extra!

A commune embereinek vandalizmusát védeni, mentegetni senki sem találhat egyetlen árva szót. Hanem a felett méltán tadmáthat kétség: nem mulhatott volna-e el Páristól a pohár, melyet néhány ezer gonosz tettestéért fenéki ki kelle ürítenie? És a felelet reá — csak igen lehet.

Némelyek Jules Favret fogják vádolni, miért nem egyezett bele a békét dictáló németek azon követelésébe, mely szerint a párisi nemzetőrséget le kellett volna fegyverezni?

Mi a derék férfi u tetteiben látunk hibát; de nem látjuk ebben a kárhozat azon egyedüli kuforrását, mely Párist romokkal borítja el.

Egy nemzetgyűléstől higgadt megfontolást, türelmességet várhatott a világ, kivált olyan megpróbáltatások után, milyeneknek Franciaország vala 1871-ben kitéve.

És mit tett a gyűlés Bordeauxban?

Nem tiltotta a köztársasági intézmény iránti ellenszenvét; de ez még a kisebb hiba lett volna; hanem annyira megfellebbezett Párisnak a porosz megszállás alatt tanúsított érdemeiről, melyek Franciaország becsületét menték meg — hogy még azt is vitatta, hogy Páris, melyet nemcsak a francziák, de Európa is megszerzett volt Franciaországnak tartani — szűnjék meg Franciaország fővárosa lenni, kormány, törvényhozás többé ne székeljen benne; továbbá a legszükségesebb helyhatósági szabadságokat is kész volta constituante egy része megtagadni azon várostól, mely az ország érdekében oly páratlan hősi kitartást tanúsított volt.

Ez a sajnos törekvés szülte a vihart, melynek nyomán Páris csaknem egy második Jeruzsálem sorsára jutott. A békés polgárok emiatt lettek közönyösek s hagyták saját kebelökben nagyra nőni a communet, a kigyót, melyet ha a constituante nem állt volna a szabadság és köztársaság-ellenes törekvések gyanujában, egy cse-csemő Hercules is megfojtathat volna. Hozzájárult a kormány határozatlansága, mely nem tudott szigor alkalmazni a maga idejében. Midőn azután a commune hatalomra lépett, s hadviselő fél, akkor Páris bombázásával és rohamharczsal tette magát az odahagyott főváros urává, holott a körülzárlat bár lassabb műve talán elháríthatta volna e pusztulást, s az éhség kevesebb vér és áldozat árán hozta volna az elámitottakat a törvényes hatalom lábához, mikor is a gonoszokat könnyebb lesz vala kézrekeríteni.

Miért választá a versaillesi kormány a másik utat, mi itt meg nem íthetjük; de azok a párisi polgárok, kik a porosz ostrom alatt áldoztak, szenvedtek; kiket a

rémuralom harcolni, meghalni kényszerített s vagyonukból kifosztott; kiket mindezek fölött tevőlegesen és nemlegesen a Thiers kormány is roppantul megkárosított — ezek, a mindenkitől szenvedett polgárok százezei nem sokára megbírándják a kormány eljárásának helyes, vagy nem helyes voltát is, meg fogják latolni: vajjon jó eszközöket választott-e s maga idejében tette-e ezt a Thiers kormány?

Nem hivatkozunk Napoleon államcsínyére, mert ez a nemzet virága s nem az elfajzottak raja ellen intézte a hadak szuronyait; hanem Cavaignac esete mégis analógia lehet Thiers jövőjére, s meglehetősen találó horoscop.

Tudjuk, mily népszerű volt e tábornok, mig nem kényszerült a vörösek júniusi lázadását leverni; és hogyan fordult el utóbb tőle azok rokonszenve, határozott támogatása, kiket megmentett, a mostani communehoz hasonló vandalizmus bekövetkezésétől.

Thiers kormánya nem vala képes ettől megóvni Páris már is annyit áldozott, szenvedett polgárait, heteken át nyögtek ők az utálatos rémuralom igája alatt; s utóbb hogy a gazokat büntethesse, ismét a békés k polgárok élete és vagyona ellen mért csapásokkal birta csak a rendet helyre állítani, minek következtében Páris romlalomra léte.

Ne higgyük, hogy a francziák ezt sokáig elfeledik, avagy végleg és egészen megbocsátják a Thiers kormánynak.

S ha majd még csak e jobb sorsra érdemes férfiú veszténél el hitelt, a közvélemény támogatását, ez sajnos de mégis hagyján lenne; hanem a végzetes vég megrendíté azon kormányforma, azon elv alapkövét, melyről Thiers maga mondá, hogy ma leginkább képes a franczia pártokat kiegyeztetni; s a mi legfőbb, utat nyit oly restauratorra, melyet, enélkül talán soha se ért volna meg a világ t. i. azokéra, kiknek ma legfőbb teremtménye várja régi, csak imént elhagyott helyének elfoglalását.

Ezek fennen fogják hangoztatni mivé tette volt Párist a második császárság? és mi lett belőle Thiers kormányelöltsége alatt. E párhuzam a sedani zsarnok mellett fog szólni.

Szomoru egy állapot. Sok függ mindenestre a francia kormány ez utáni bölcs intézkedéseitől; hanem, hogy a köztársasági institutot a lázadás ily módni leveretése alapjaiban megingatá s a dynasticus pártok mestérkedéseinek tág kaput tárt — ezt eltagadni nem lehet.

Különös meglepetésekre lehetünk készen, de olyanokra nem, melyekben a francia nemzetnek, s a szabadság geniusának öröme telhetnék. A józan, mérsékelt szabadság embereit háttérbe szorítják a dictatura férfiai, s ezek aligha nem készítenek helyet egy utálatos despotizmusnak; aligha nem telik be Franciaországon, hogy a szabadság megássa szabadság sirját s felállítja a szolgaság vandali szobrát, ha nem is vörös zászlóval, de a nemzeti szabadság szemfedőjével.

A királyföldi egyetem máj. 27-én tartá zárulását. A Comes elősorolta a 3 1/2 hónapos ülésezés örvendetes eredményeit: a municipalis javaslat elkészítése, a fogarasi uradalom visszaadása az államnak, gazdasági tanodák felállítás s ipariskolák dotatija valának a nevezetesek. Óhajja, hogy az egyetem által elvetett mag a nép javára teremjen.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Konstantinápoly. A Yemen ellen működött expeditio vezére Redif basa tábornagygyá tétetett. A patriarkapalotájában támadt komoly zavargást katonaság csendesíté le.

Bécs. Rieger és Patacki itt vannak. előzékeny állást foglalnak el Hohenwarttal szemben. Azon berlini hírekről, melyek szerint Italia hadikézsületteket tenne Franciaország ellen, itteni diplomatakörökben mit sem tudnak. A reichsrath a budget gyors tárgyalására fog felhívni. Hohenwart állását az erősíti, hogy a csehek megjelenését a Reichsrathban kívinni fogadta.

Kairó. Az erődítési munkálatokat Port Saidnál folytatják. A porta elhatározta, hogy a khedivet leteszi. s Egyiptomot egyszerű tartományként tekinti.

Legújabb táviratok.

Versailles, máj. 30. A legnagyobb erélylyel foganatbavett házkutatások alkalmával Párisban számtalan embert találtak a pincékben elrejtőzködve, félig kiéhezve, olyanokat, kik féltek napvilágra kerülni. Halottak és sebesültek mindenfelé nagy számmal láthatók.

Versailles, máj. 30. Foglyokat folyvást szállítgatnak ide, köztük gyermekeket és nőket is. A foglyok általában az által gondolnak a hinárból kimenekülni, ha azt vallják, miszerint a harcban résztvéve csak a kényszerítő hatalomnak engedtek, mit azonban nem igen hisznek el.

Konstantinápoly, máj. 30. Herczogovinából ide érkezett tudósítások szerint az ottani viszonyok fenyegető alakot öltöttek. Az izgatottság ott oly fokra hágott, hogy a legkomolyabb esetre is készen lehetni. Novi-Pazar felé folyvást küldik innen a hadsapatokat, hogy bármely eshetőségre elegendő számú sereg állhasson ott a kormány rendelkezése alatt.

Párisi levelek megerősítik, hogy Páris igen nyugodt és a lakosság munkához lát. A házmotázások és elfogatások semmi akadályra sem találának.

Bécs, máj. 30. A „Presse“ esti lapja jelenti: A képviselőház felirata ma nyújtott át az elnökség által. A császár az elnököt igen komoly szavakkal fogadta és válaszában — a reichsrath majoritásának felfogásával ellentétben — helyeselte a ministerium politikáját.

Erre az elnök a ministerelnökhöz ment, a végül, hogy a császár választ — a közelebbi ülésben való hiteles közlés végett — írásban átvége.

A „Times“ Páris bevételéről.

(Versailles, május 24. esti nyolcz óraker.) Szemtanuja voltam a legszomorubb jelenetek egyikének, melyeket a világtörténelem valaha följegyzett. A felkelők folyguyották a Tuillériákat, a had- és tengerészeti ministeriumot, a számvevőszék- s a letéthivatal épületeit, és mindezen épületek lángokban állának. Nehány órát töltöttem e pompás városban, mely a lángok s a bombák által majdnem rommá vált. Páris építészeti remekei gyorsan fölemésztek a lángok által, milyeneket Moszkva égése óta aligha lehetett látni. És mindez a közben történik, mig az ágyuk dörögnek, a mitrailleursek recsegnek, gránátok pattannak, és ropog a puskatűz. Szobbi időt a mainál a legmerészebb fantázia sem képzelhet. Ritka derült és kék volt az ég. Még a nap is föltűnő fényvel ragyogott, s a Szajna sima tükrét nem kavarta föl a legcsekélyebb szellő sem.

Ama nagy épületek, melyeket a növekedő tűzár még nem ért el, fényugarokban usznak. Valószínűleg utoljára lehet látni őket. A Szajna mindkét partján egy tucsat ponton tűzszlopok és borzasztó füstfellegek emelkednek az égnek, és nem frázis, ha azt mondom, hogy a sűrű gomolygó füst elsötétíti a napot. E jegyzeteket a Trocaderon írom. Egész közel hozzá, velem szemközt a rokkantak palotája fekszik, melynek arany kupolája inkább ragyog, mint valaha. A katonai iskola előtti nagy térség majdnem egészen meg van telve fegyverekkel, ágyukkal és lovakkal. Cissej tábornok montrouge-i állomásából perczenként golyók csapnak le a Pantheon kupolája mellett. Ezen épület, nem különben a szép „Val-de-Grace“ épület bizonyára előbb golyók által fognak összeromboltatni, mielőtt a lángok martalékaivá lennének.

A St. Sulpice-templom mellett sűrű füst gomolyodik föl. Most a füstfelleget láng hasítja ketté. A templom két tornyát oly világár futja körül, milyent elektrikus világítással sem lehetne előidézni. Ott valami nagy épület áll lángban. Mindenki kérdi mi éghet ott, de senki sem mer közeledni ama városrészhez. Körülöttünk félig elhamvad könyvtapok szállnak körül a levegőben, s az általános vélemény azt tartja, hogy a Sorbonne és könyvtára gyuladt meg.

Ezen tűz s a balpart között 10—12 égest lehet szemlélni. Senki sem kételkedik, hogy az igazságügyi palota a Tuillériák s a Louvre sorsára fog jutni. A Tuillériák palotája egészen eltűnt, a kupola s az egész tető beszakadt. Nehány alsó emelet még ég, s az ablaknyílásokból füst és tűz csapódik ki. A Louvre nem vezett még el, a tűz tán nem fogja elérni valamennyi udvarát. A mennyire a tűz és lángok között megkülönböztethetjük, a „Palais Royale“ lángban áll. Mindenki kiáltja: „A Palais Royale ég!“ és mi meggyőződünk, hogy ez tényleg igaz. A Notre-dame-templomot s a Hotel Dieu-kórházat nem láthatjuk, úgy látszik, hogy mindkét épület romlalomra léte.

Egy percz sem mulik el fölröbbanások nélkül. Kövek, fa és vadarabok röpülnek a levegőn át, borzasztó robajjal zuhanva a földre. A zöldelő fák égnak, ropogva és recsegve, lombjaik és ágaik elpörkölvék. A Concorde-tér épületei visszatükrözik a tüzfényt, és mindegyik kő úgy ragyog, mintha szinaranyból lenne. A Montmartre még kívül van a tüzkörön, azonban egy gyenge szél elhajítja fölötté a füstöt. Az új operaháznak még nem történt baja, azonban füstfellegtől van körülveve, és majdnem csoda lenne, ha sikerülne megmenteni. Tisztán kivesszük, hogy az igazságügyi palota, a Saint-Chapelle, a rendőrfőnökség épülete s a városház lángban állának, és nincs legcsekélyebb lehetőség sem, hogy ez épületek valamelyike megmentessék az általános vész elől.

Midőn visszatértem Versaillesbe, hogy elküldjem e távsürgönyt, a kormánycsapatok a balparton egész a Pont-Neuf-ig, a jobbparton egész a városzig hatoltak előre. A Rue royale-utca végén levő torlasz tegnap elfoglaltatott a csapatok által. A katonaságnak házat ház után kellett elfoglalni. A St. Honoré-utcában, s a Marny-avenueben rendkívül heves volt a küzdelem. A brit követtség palotájában hat gránát pattant szét. A nevezett utca két sarokháza földig leégett. A Vendome-tér elfoglaltatott a kormánycsapatok által. A St. Germain-külvárosban egész éjjel heves küzdelem folyt a felkelők és Cissej tábornok csapatai között.

Brassó, május hó 28-án 1871.

Tekintetes szerkesztő ur! Egy tárgy áll előtem, mely e hon minden igaz keblu polgárát, ki a koronás apostoli király és haza sérthetetlen fennállását szívén hordja, nem kevésbé érdekli.

Kedves kötelességemnek tartom ezt szíves tudomására juttatni, s annak becses lapjában való közlését bizalomteljesen kérni.

Példabeszéd: „hogy az ember tervez és a gondviselés végez“, ezért a ma jól elkészített terv, holnap már egész más irányt vett, s így az elérhetőnek vált megíusul. Brassó városunk hű polgárai is csak most közelebből azon nagy napot vélték elérni e hó 25-ére, miszerint főherceg József ő fensége honvéd főparancsnok, tiszteletben álló honvéd tábornok Graef Ede ur ő méltósága kíséretében fogja szerencsétlenni; de ez oda módosult, hogy csak is a nevezett honvéd tábornok ur jött közinkbe szeretett honvédek felett szemlét és vizsgát tartani. Ha szükséges egyes művészek előadásairól az érdeklő olvasó közönséget sajtóilág értesíteni, haza kötelességnek tartom a Brassó városunkban összpontosított honvéd-dandár-tanostálynak kitűnően letett vizsgáiról szólni, annál inkább, mivel az atyákat, kik fiaikat a király és haza oltalmára készséggel felajánlják, ez nagyon érdekeln fogja.

Felteslegesnek tartom megemlíteni, hogy a gyakorlati idő lefolyása alatt mind zord idők voltak, és azok a gyakorlatot mennyire akadályozták; még is mindezek dacára Török Ferencz százados ur, és a tanostályhoz beosztott több tetteges és szabadságolt állománybeli derék tiszt urak erélyes közreműködése által a czél annyira elérte, miszerint a kitűnő eredmény megítéléséhez — még egy kevés katonai szakismerettel bíró polgári egyének sem kellett commentár. Megjegyzésre méltó az is, hogy a honvéd intézet iránt kitűnő buzgalommal viseltető s köztiszteltben álló tábornok ur részéről szakismereténél fogva, néhány napig tartott vizsga idő alatt a kitűnő buzgalom és az egész tanostály részéről pedig azzal szemben feltűnő sebességgel teljesített harczászati fejlődések, fegyver-használat és a tüzelés próbálásnál való elbánások nem hiányoztak. Adja Isten, hogy ez alkalommal a tanostályok; s később ezek erélyes közreműködése által, szeretett honvédek, tünethessenek ehez hasonló eredményeket fel. Meg kell említenem azt is, hogy Graef tábornok ur néhány napi itt léte alatt a közös haza érdekében az egyetértést a honvéd tiszték és a közűshadbeliek közt igen erélyesen tolmácsolta és erre maga kitűnő példával járt elől.

Két elfeledt történelmi adat.

Udvarhelyszék, pünkösöd napján.

Az „áruló“ sulyos szó tébolyító hatását csak az ismerheti, kire az méltatlanul alkalmazva volt. Nem képezek embert, ki az árulás tudatával 20 évet, az örökös következménye nélkül át bírta élni, s hogy a történelem Judassai az önvád kinjai elől az öngyilkosságba menekültek, ezt nem csak fel tudom fogni, de tapasztalásból tudom azt is, hogy az étellel e vád esetén megküzdni csak az ártatlanság érzete ad erőt, ez óvja meg az ész világát a kialvástól. Az árulás az undok bűnök legnagyobbika; valakit azzal könnyelműen gyanúsítani, megbocsáthatatlan hiba.

Husz év alatt a gyanúsítás nemzetünk egyik kőbűnévé lett, olyannyira, hogy már ma szerencsésnek vallhatja magát az, ki a társadalmi, vagy közéletben attól megkímélte.

E sorok írója átélte azon időt, melyben nem egyszer fordultak elő olyan esetek, midőn a 30 éves férfi 14 nap alatt 70 éves aggá öszülhetett, s épen ezért nem a bűnt elfedni, hanem az ártatlanság felderítését elősegíteni az emberiség iránti kötelességének hiszi, s ezért az alábbiak további elhallgatását hibának tartaná.

Első valék többek között, kit néhai barátom Gáfi Mihály az 1851-ik évi összeesküvésre felavatott. Befogva nem voltam, mert ő meghalt, a nélkül, hogy ajkát valaki megnevezésére felnyitotta volna. Áldott ezért emléke előtem, égy mint mások előtt, kiket a börtöntől csak az ő hallgatása mentett meg.

Jól emlékszem, s hiszem emlékeznék azok is, kik e komoly ügyben résztvettek az összeesküvés kezdete, folyama és gyaosozs végére, ezért az ide vonatkozó részleteket mellőzve dologra térek.

Orbán Balázs ez összeesküvést üsmertető krónikájából két körülményt felelt ki, vagy szándékosan hallgatták azt el értesítői. Bíró Mihály sajtó-pere, s az ebből fejlett hírlapi polemikák, ezekről semmi emlékezetet nem látok; holott mi azon időben e két körülményt lényeges befolyásnak hittük mind az időkben elbocsátottak, mind az elítéltek sorsára. Mennyiben volt akkor feltevésünk alapos, azt csak a jegyzőkönyvek s a vizsgálatra vonatkozó rendeletek tudnák biztosan felderíteni; de hogy az általam felemlített két körülmény összefüggésben volt ezzel, alapos tapasztalatok igazolják, és pedig: 1852. január 24. fogták el Gálit Udvarhelyszékről harmadmagával. Ő meghalt, a más kettő 7—8 hónap múlva szabadon bocsátott. Ugyane napon történtek az első elfogatások az ország több vidékein is. Ez időben jelent meg kormányzó Schwarzenberg herceg egy kiáltánya, mely falunként szétosztva darab ideig volt a falakra kiragasztva, mely szerint figyelmeztettek mindenkit, ki ez összeesküvéstől tudomással bír, hogy magát a hatóságnál önként jelentse, ellenkező esetben, ha a tudomás rábizonyosodik 1—4 havi, s ha még felavatott is lenne 4—8 havi súlyos börtönnel fenyegetik.

Hogy az előbb befogottak egy része időközben elbocsátott, mi e kiáltványban megszabott büntetés kiállításának valánk hajlandók tulajdonítani, s ennek alapján a többiek mellobbi haza szabadulását vártuk, s azt magok a foglyok is nem csak remélték, hanem némelyiknek az jelezve is volt.

Ez azon első elfeledett körülmény, melyből mi az elbocsátásokat magyaráztuk, lássuk a másik végzetes kifolyásut, mely a szabadulásnak véget vetett.

Többekről tudom, hogy a foglyok közül többen értesítve valának a néhány nap múlva megtörténő szabadulásról, s azok utra is készültek; mikor egy sötét hajnalban a haditörvényszék elnöke vezetése alatt katonaság szállotta meg a fogdákat, a foglyokat kiküldték, minden legkisebb kedvezménytől megfosztották, s ellenükbe a durva szigorúság legsúlyosabb fokát alkalmazták. E napon kezdve elbocsátásról nem volt több szó, s hogy elbocsátás történt volna, nem is hallottuk.

E napon érkezett meg a hivatalos értesítés Szébenbe a Libény-merényletről. E merényletet végzetes befolyásnak tartjuk a vértanúk, s barátink sorsára; mert ezután a haditörvényszék dühe nem ösmert határt, s hogy kiket miért s miként ítél el, nem ismételtem, mert fájó emlékezőm még most is sajog miatt.

Mikor ez elhallgatott két körülményt az agyon-felédéstől megmentem, legyen szabad megemlékezni e helyen saját személyemre vonatkozott két esetről.

Ez összeesküvés alkalmával én is két ízben gyanúsítottam árálással; első ízben Gálfi keze tartotta fel a számomra fanaticus gyermekek által határozott golyót, másik esetben egy asszonyosság akkor divatban volt de-lejes asztalkája az áruló nevével kördeztetvén, nevemet teremtő nagy ékesen papírra. Ily esetben a megkeseredett babonás érdekeltek, hogy mily körülményt teremtenek, tessék utána gondolni.

Nó de fátyolt, minél vastagabb fátyolt e multakra, czelem egy sem a recriminatio, hanem a homály lehető felderítése volt.

És legvégül: egy pár szót a „M. Polgár“ által annak idején választott bíráimhoz, kik az előzmények kutatása, s meghallgatásom nélkül bíráskodtak.

E két felhozott körülmény szolgáljon általánosság-

ban mentségemül, hogy Orbán Balázs történelmi művéről emlékezve, a Compillatio akaratlanul tollam alá futott volt.

Szabó Károly ur kényelmetlen helyzetbe sodortott, de abból huszárosan kivágott, mert csak annyit irt ékesen körül, a mennyit a francia e kérdéssel elérni céloz: miért használni e szót pazarlás egy tojáslepényért?

Jakab Elek ur tovább ment, ő elítélt engem, neki, ha egyszer már A-t mondott B-t is utánna kellett mondani. Valjon kinek van igaza? — Itéljen a józan közvélemény.

Kálvinista ugyan, de nem pap, hanem csak még most is A. B.

Párisból.

Páris végleges megszállásával tehát, úgy látszik, hogy csakugyan június elsőig lehetend készen a nemzeti kormány. Hogy mennyire rug a kár, a mit e bandita csoportok hazájuknak okoztak, azt most még csak megközelítőleg lehet számítani s nem hisszük, hogy családunk, ha azt mondjuk, miszerint a tényleges kár okvetlen meghaladja azt a hadi adómenyiséget, a mit a németek részére kell fizetni.

Dombrowszkirol az a hír érkezett volt, hogy elfogták s agyonlőtték, most azonban megint azt olvassuk a külföldi angol és francia lapokban, hogy megmenekült s a kormány katonái csupán ezüsttel terített asztalt s ennél Dombrowszkinak hült helyét találták. Mi igaz e két hír közül, majd megtudjuk. Elégé sajnós az, hogy félíg-meddig constálva van az, hogy a párisi érseket s még több előkelő kezeszt főbe lőtték a kommunisták.

Párisból 27-ről esti 8 óráról jelentik: A háromszinű zászló lobog La Villetteben. A tüzvészek majdnem végképen kialudtak. Hirszerint a fölkelés, mely a végperczig kétségbeesett ellentállást fejtett ki, szinte teljesen le van győzve.

Versaillesből 28-ról a „Journal Officiel“ jelenti, hogy a Buttes Chaumont és Belleville L'Admirault által elfoglaltak. Ugyanazon lap jelenti, hogy az államadósságnak a kincstárnál letett főkönyve, s a bejegyzések megmentettek. — Delescluze holtteste egy utcán találtatott meg s annak azonossága constátáltott.

Versaillesből 28-ról esti 8 óráról jelentik: A fölkelés tökéletesen elnyomott, Párisban többé semmi fölkelő csoport nem létezik; számos foglyok ejtettek.

Versailles, máj. 29. Tegnap este 3000 fogoly érkezett ide. — Párisi levelek erősítik, hogy az utóbbi felkelő csapatok Belleville mögött és Père la Chaiseban megsemmisítettek. A lefegyverzés minden nehézség nélkül ment végbe; a lakosság örülni látszik, hogy a commune igájától megszabadult.

Brüsszel, máj. 29. Az „Echu du parl.“ jelentése szerint, a németek a commune fejeinek több leveleit fogták volna el, melyek az összeesküvésről egyes részleteket tartalmaznak, úgy azt is, hogy a lázadók majd a német vonalokon áthatolva, Brüsszelbe akarnak menni, hogy ott a mozgalmat s a középületek gyújtogatását folytassák.

UJDONSÁGOK.

Előfizetést nyitunk a „Kol. Közlöny“ héthónapos folyamára jun.—dec. mindennapi postai szétküldéssel 7 frttal o. é.

T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak fél éves és évnegyedes előfizetéseiket június 20-ig megújítani, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjen.

— A trónörökös veszélyben. Midőn Ő Felsőge Rudolf koronaherceggel szombaton d. u. a bécsi praterbe a löversenyre kocsizott, a Kaisergarten mellett egyszerre csak közvetlenül kocsija mellett löprúszkölést hall, Ő felsége megfordult s egy pillanat alatt a koronaherceget magához kapta fel. Egy bérkocsis ugyanis a fejedelem kocsija elé akart hajtani, lovai azonban megvadultak s a bérkocsis rudja behatolt a király fogatába nehány ujjnyira a koronaherceg fejétől. Ha Ő felsége a koronaherceget hirtelen magához nem szorítja, a rud megsérti a herceg fejét, így azonban mi baj sem történt, a közel álló rendőrök azonnal feltartóztatták a bérkocsist.

— A „Victoria“ május 31-én tartott ülésében a szokott megnyitó heszéd után, mely a társulat gyarapodását jelző, a vezérigazgató Galgóczy olvasta fel az igazgatóság és választmány jelentését, mely a letelt év szép eredményeit constátálta; ebből kifolyólag szavaztatott meg a régi részvények után 24, az újak után pedig 16 ft o. é. osztalék. A számadás vizsgáló bizottság teljes rendben találván mindent az illető számadók feloldoztatnak s hosszas vita után a közgyűlés köszönetét kiérdemelt igazgatóság oda utasított, adjon a jövő közgyűlésre indokolt véleményt a fölöl, czélszerű-e kimutatni százelékokban, mennyi megy az összes bevételekből az igazgatás költségeire, a kárterítések és az osztalékokra? Delután a gyűlés tovább folytatván a vita szenvedélyes hévvel folyt, s a szónokok naggyobbára eltérvén a tárgytól, vagy prozai hasonlatokat alkalmazván az ellenzétekre, volt dolga az elnöki csengelyűnek, míg végére is az egész közgyűlés kivándorolt s a részvényesek számbavételével lecsillapult vérrel foglalta el helyét mindenki. A szavazatok nagy többsége a sorrend megtartása mellett nyilatkozván az alapszabályok módosítását involváló indítványok elejtettek s a részvényesek hozzáfogtak az elnökök, igazgatóság és választmány megválasztásához.

— Magyar nőörvos. Darvason egy nőörvos működik. Neve: gr. Mikes Lajosné, szül. hilibi Gál Károlyné. Az orvosi tudományt Párisban tanulta.

— A határörvidék polgarosítására Rosenzweig altábornagy nevezetett ki kir. biztosul. A horvát országgyűlés elnapolásáról szóló hír nem valószínű.

— A zene-conservatorium t. cz. pártoló tagjai fölkértek, hogy részvényjegyeiket — a személyenkénti 2 frt. évi részv. díj lefizetése mellett, cons. pénztárnok t. Ákoncz János urnál bel-monostor-utca szegletén levő kereskedésében még e hét folytatán átvenni sziveskedjék: annyival is inkább, mivel a július 1-ére kitűzött rendes hangversenybe, melyen csak tagok vehetnek részt — ezen részvényjegyek igazolványul szolgálnának. A conservatorium elnöksége.

— Az itteni iparos ifjúság által a Rózsalyigetben rendezendő zártkörű jótékonycélu táncszivigalom jövő vasárnap jun. 4-én fog megtartani, az itt állomásozó 63-ik sz. cs. k. gyalogezred összes zenekara és id. Salamon János népzene-kar közreműködése mellett. Azon t. családok, a kik a rendező bizottság minden igyekezete daczára meghívtat nem kaptak volna, sziveskedjenek jegyeikért a bizottmányhoz fordulni. Jegyek f. hó 2-kától 4-én délig az iparos olvasó együletben, azután a helyszínen válthatók. Kezdeté d. u. 1/2 3 órakor.

— Némethi Irma vendégjutalomjátéka „Julia“: a nálunk már beállott holtidény daczára kitűnő szellemi és anyagi sikerrel folyt le. A minden zugában megtelt ház zajos, hosszantartó tapsviharral és virágessóval fogadta a jutalmazottat, a ki e lelkes kitüntetést tegnapi művészi játékával is kiérdemelte. Az első felvonás után egy igen értékes nyakékszerrel lepték meg tisztelői, melyet a színpadon egy küldöttség adott át, igen csinos szónoklat mellett.

— A pesti „Hungaria“ nagy szálloda szombaton este nyílt meg. Ezen három oldalt szabad fekvésű szálloda mintegy 35,000 négyzetlábnyi téren terül, s a kishidutczára néző északi főhomlokzata 107, a dunai nyugati 133, s a keleti, Mária Valéria utcai homlokzata 121 ablakot számlál. Az épület alatti souterrainban van egy gyönyörű konyha a legalkalmasabb berendezéssel, van itt ezenkívül számos éléskamra, cukrászat, haltartó, jégpince, tejkamra, bor-, szén-, fapince, két kut, gőzgéphelyiség, étköző hely a szolgaszemélyzet számára, a javítások eszközzésére szükséges asztalos és lakatos műhely, málha- és éteksikló. A souterrain felett a diszes előcsarnok az üntött üveggel fedett diszudvarba vezet. Itt van a társ- és a la carte ebédekre berendezett pompás étterem. A Mária Valéria-utczára eső földszinten pedig igen csinos reggeliző teremek vannak, míg a hid utca és Dunasoron levő saroktermekben igen fényesen berendezett kávéház van. Az első emeleten, az étterem felett van a diszterem, szép tükör- és csillárdiszitményekkel.

— Feltámadt kakas. Két nagyváradi pintér a közeli erdőkben dolgozván, a magukkal vitt élelmiszerek között két izmos kakas is szerepelt, melyeket „paprikás csirke“ alakjában akarván elkészíteni, illő módon megszürték, meg is kopasztották. Midőn azonban a bográcsba lőknék, egyik kiugrott s mint Plátó madara igyekezett menekülni a veszélytől. A pintérek a legnagyobb ámulattal teltek el a ritka jelenet felett, egyik azonban, nehogy a jó ebéd füstbe menjen, a feltámadt szökevény után rohant s egy szekerczével lecsapta a kopasz kakas nyakát.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyílt tér.

(168) 7—30

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám
1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

II. Beküldetett. 4

Mióta a pápa ő szentsége a delicat Revalesciére du Barry használás következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és kórházak elismerték, senki sem fogja többé e becses gyógytápszer gyógyerjét kétségbe vonni, s következő betegségeket említnünk meg, melyeket az gyógyszer és köllés nélkül gyógyít: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhátya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajok, gümő, aszkór, mellszorulás, köhögés, emésztéshány, dugulás, gyomorsík, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór,

hidegláz, szédülés, vértolulás, fülzugás, érmelyés és hányás még terheesség alatt is, húgyfesz, búskomorság, soványodás, csúsz, köszvény, sárgaság. Kívonat 72.000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszernek ellentálltak:

Elismervény sz. 71.811.

Crosne, Seine és Oise, Frankhon 24. márcz. 1868. Richy adószedő ur száraznyavalyában fekvő halálós ágyán s már az utolsó kenetet is fölvetve, mert a legelső orvosok is csak néhány napi élettel bíztatták. En tanácsolám neki, hogy kísértse meg a Revalesciére du Barry-t, s ennek a legszerencsésebb sikere lett, úgy

hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát tökéletesen meggyógyultnak érzé. Miután önek Revalesciérejétől magam is annyi jót élveztem, szivesen álálom e bizonyítványt St. Lambert testvér.

Táplálóból levén a húsnál, a Revalesciére felnötteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerkek szemben.

1/2 fontos bádóg szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 2 frt. 50 kr., 2 2 frt. 50 kr., 5 2 frt. 50 kr., 12 2 frt. 50 kr., 24 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8. és Faulkai József fűszerkereskedésében, Pesten Törökut., Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redouille során. Továbbá: Kronstädter József urnál kul-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főter 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenütt elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

2—3 (178)

Hirdetés.

A m. k. honv. ministeriumnak folyó hó 16-n 12,672 szám alatt kelt rendeletével a kerületben hiányzó lovassági pótlóvak bevásárlása engedélyeztetvén, ezen bevásárlás folyó év június 1-én Kolozsvárt a m. k. honvéd lovassági lak-tanya helyiségénél megkezdődik. M.—Vásárhelyt és Segesvárt folytatni fog.

Midőn ezen pótlóvázás közhírő tételik meg-jegeztetik, miszerint a lovak darabja 180 frt. oszt. értben fizetődnek, melynek egy harmada legalább 15 marok egy hüvelyk, egy harmada 15 marok és egy harmada 14 marok 3 hüvelyk magosságu, 5 és 7 év közötti, kemény kötésűek és zömök termetűek kel hogy legyenek.

Kolozsvárt 1871. május 27-én.

A m. k. honvéd pótlóvázás bizottságának elnökségétől.

Lendvay, őrnagy.

(10) 43—50

A fogak föntartása és tisztítására legjobb az ANATHERIN-SZÁJVIZ.

ára 40 kr., mely jósága miatt 15 évi szabadalommal volt kitüntette.

Bécsben Spitzmüller Károly gyógyszer-tárában „zum rothen Krebs“ am h—hen Markt.

Kolozsvárt: Csapó Sándor urnál.

11—20

Rothschild és társa Opernring 21. — Bécs. —

Állampapírok, sorsjegyek, bank-, vasut- és üzleti részvények, szelvények, arany és ezüst pénzek vásárlása és eladása.

Megrendelések a cs. kir. tőzsde számára

kézpénz, vagy megfelelő felpénz mellett pontosan teljesítetnek.

Játék-társulatok

20 darab 1864-ki osztrák cs. kir. államsorsjegyre, havonként 8 frt. részletekben, évenként 5 huzás: 1. márczius, 15. april, 1. június, 1. september, 1. decemberben. Főnyeremény 250,000 frt. legkisebb nyeremény 170 frt. a 200 frt. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 1 cs. kir. 1864-ki eredeti sorsjegyet.

20 darab magyar királyi államsorsjegyre, havonként 6 frt. részletekben. Évenként 4 huzás: február 15-kén, május 15-kén, augusztus 15-kén, november 15-kén. Főnyeremény 250,000 frt. legkisebb nyeremény 104 frt. a 200 frt. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 1 magy. kir. 1870-ki eredeti sorsjegyet.

20 darab török császári sorsjegyre, havonként 6 frt. részletekben. Évenként 6 huzás: február 1-én, april 1-én, május 1-én, augusztus 1-én, október 1-én, december 1-én. Főnyeremény 600,000 franc, legkisebb nyeremény 400 franc. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 1 török csász. 1870-ki eredeti sorsjegyet.

40 darab braunschweigi hercegi sorsjegyre, havonként 5 frt. részletekben. Évenként 4 huzás: február 1-én, május 1-én, augusztus 1-én, november 1-én. Főnyeremény 80,000 tallér, legkisebb nyeremény 21 tallér. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 2 herceg-braunschweigi eredeti sorsjegyet.

Minden huzásra érvényes.

20-ad részletjegyek 1864-ki államsorsjegyekre, 8 forintjával, minden további fizetés nélkül.

20-ad részletjegyek magyar királyi 1870-ki sorsjegyekre, 7 forintjával, minden további fizetés nélkül.

Ötödörös 1839-iki sorsjegyekre 20 ad részletjegyek a 10 frt. minden további fizetés nélkül.

Igervények minden huzásra.

Mindenféle sorsjegyek egyenként is adatnak részletfizetés mellett.

(175)

Aqua saphirina

5 o. é. forint beküldése mellett

csalhatlan gyógyítás meglepő rövid idő alatt férfiaknál „a hideg folyása“, nők-nél „a fehér folyás“ eseteiben.

Mayer

gyógyszár-technikai központi irodája
Berlin, Friedrichstrasse 234 sz.

10—* (134)

A t. háztulajdonosok és gazdaközönségnek, a jelen évszakban, midőn pincek és éléskamrák téli takarmánnyal láttatnak el, nem eléggé ajánlhatjuk, a valódi Bortolotti-féle cs. k. szab. arcanumot, patkányok, házi- és mezei egerek, vakondok, svábok stb. ellenük kiirtására. Ezen arcanum fényes sikere ezerszeresen bizonyult már be, és az érte kiadott csekély összeg, százszorosan pótolatik azon haszon által, melyet a föntnevezettek kiirtásával maguknak szereznek.

Kapható Kolozsvárt Fölly és Huflesz keres. M.—Vásárhelyt Fogarasi Demeter keres. ké-n yelem végett megrendelésre is küldetnek posta utánvét mellett egyes szelencékben is. Egy n egy szelence ára 1 forint, egy kicsi 80 kr. (60)

6—*